

ЉУБИША ДЕСПОТОВИЋ*
Институт за политичке студије
Београд

УДК 315.334.3:327(4+497.11)
Оригиналан научни рад
Примљен: 06.05.2015
Одобен: 20.05.2015

ГЕОПОЛИТИКА ДЕСТРУКЦИЈЕ И „НОВА ЕВРОПА” постоји ли геополитичка алтернатива за Србију?

Сажетак: У раду ће бити разматрана геополитичка позиција Србије и српских земаља у геополитичком окружењу евроатлантизма и анализа могуће геополитичке перспективе Србије у односу на евроазијску геополитичку парадигму. У раду ће бити посебно наглашени аналитички моменти који фокусирају разарајуће ефекте деловања концепта геополитике деструкције на државни, национални, безбедоносни и идентитетски корпус српске нације. Настојаћемо да посебно истражимо предности политике тзв. Нове Европе, као могућег концептулошког оквира еманципације европских нација из деструктивног заглаја атланског хегемонизма.

Кључне речи: Србија, Балкан, Европа, геополитика, идентитет, деструкција, хегемонизам

Актуелни геополитички положаја Србије и српских земаља може се окарактерисати као сложен, тежак, окружујући и на изглед безперспективан. Процеси снажне геополитичке прекомопозиције Балканског полуострва који су интензивирани рушењем Берлинског зида, убрзани су процесима разбијања СФРЈ и споља генерисаним грађанским ратовима деведесетих година на њеним развалинама. Брутално геополитичко наступање евроатлантизма предвођено Вашингтоном и реализовано гвозденом песницом НАТО пакта, имало је за циљ потпуно овладавање ширим простором Балкана, и бивше Југославије, ефикасно користећи чињеницу распада СССР-а и Варшавског војног савеза. Ту тенденцију убрзавале су скоро потпуна политичка, економска, војна и национална конфузија у коју је гурнута Руска Федерација, (забављена сопственим проблемима државног опстанка и заглављена у блату транзиције), она се повукла са ових простора, препуштајући га интересима свог геополитичког архитекта.

Ова својеврсна геополитичка трансгресија САД и НАТО пакта, од тог времена постала је на Балкану, нажалост, дубоко укоревљена геополитичка

* ljubisa@kpolisa.com

константа. Атланска геополитичка структура потпуно је овладала ширим ареалом ових простора контролишући не само средњеевропско залеђе Балкана (Аустрија, Мађарска, Чешка, Словачка) већ и његову политичко-географску екстензију која се преко Турске државне структуре простира према Блиском истоку, а контролом Грчке и на цео простор Медитерана. Без опаљеног метка, и скоро без потрошеног долара, САД су загосподариле државним просторима Румуније, и Бугарске и тако створили чврст оквир контроле дела црноморског а од раније и егејско - јонског и јадранског акваторија. Са друге стране ефикасном манипулацијом Хрватске, Словеније, БиХ, Албаније, Црне Горе, Македоније и КиМ, евроатлантисти су ставили у потпуно окружујући (острвски) положај Републику Србију, и српски народ у целини. Градећи бројне НАТО базе око Србије али и на њеној сопственој територији (база Бонстил, на КиМ-у), *Вашингтон је паралелно подизао државне и војне капацитете српских суседа, не тако ретко намерно их антагонизујућу против Србије и Срба у покушају да преко њиховог територијалног и идентитетског дестабиловања, награди своје нове савезнике у региону за служење интересима НАТО-а.* Правећи тако још чвршћу омчу око Србије и чинећи њен геополитички и међународни положај све тежим и безизлазним, наводио је српске политичке псеудоелите да правац своје државне политике безалтернативно усмере ка евроатланским интеграцијама.

Геополитика деструкције европе и геополитичке конекције са Русијом

Да бисмо што боље описали и разјаснили укупан геополитички, геокономски и геоенергетски контекст и положај Србије у геополитичком окружењу Евроатлантизма, неопходно је да нашу контекстуалну анализу проширимо на место и улогу европских нација (организованих у геополитичком концепту ЕУ) и Руске Федерације у односу на геополитичке интересе и планове Вашингтона и НАТО пакта. Ризикујући да ћемо у предстојећој експликацији морати поновити и нека општа места о деловању САД и НАТО пакта према ЕУ и Руској Федерацији, сматрамо такав ризик прихватљивим с обзиром на намеру да у кратким аналитичким корацима назначимо што свеобухватнији оквир деловања ове геополитичке парадигме. За остварење такве интенције послужићемо се - као помоћним експликативним средством - предавањем које је оснивач приватне обавештајно-аналитичке агенције Стратфор (основане 1996 године) Џорџ Фридман одржао на Чикашком Савету почетком пролећа ове године. Изложене поенте предавања могу се по нашем суду сматрати кондезованим видом америчке геополитике према Европи и Русији, не само у последњих неколико деценија већ готово читав век уназад. Тачније од момента када је политичка елита Америке по савету својих познатих геополитичара (прво А. Мехена и Н. Спајкмена а касније, З. Бжежинског, Х. Кисинџера и др.) формулисала државну стратегију велике геополитичке експанзије САД на глобалном плану, у покушају да на брз, ефикасан и неповратан начин наплате изборену позицију највећег империјалног хегемона модерне епохе.

Актуелност, прецизност али и недвосмислена директност Фридманових порука, помажу нам не само у појашњавању позиције Вашингтона у актуелним геополитичким процесима, већ на јасан и врло експлицитан начин наглашавају ексклузивност интереса САД и њихову енергичност да на бруталан начин ако треба, реализују своје примарне геополитичке циљеве. Овде је реч о својеврсној практично-политичкој експликацији **идеологије политичке изузетности** прожетом псеудомесијанским осећањем америчке елите о праву на светско вођство и остваривања доминације над другим нацијама. „Америчка политичка класа данас, као и пуно деценија за нама, пати од конгениталне националистичке болести, која се генерацијама преноси - а назива је идејом изузетности.”¹ Сажета у глобалистичком концепту **геополитике деструкције**, она би се могла одредити као добро планиран идеолошко-политички концепт (кондезован у тријади појмова: *глобализам, глобализација, нови светски поредак*) потчињавања света интересима САД-а и атлантистичке геополитичке парадигме, реализован кроз процесе делимичне или потпуне девастације државних, националних, идентитетских, институционалних, економских, културних, научних, образовних, војних, религијско-конфесионалних и територијалних капацитета нација које су означене као мета њиховог разорног деловања. Понекад су читави региони или пан простори били изложени свирепом дејству концепта геополитике деструкције. Овакав докринарно-идеолошки концепт наметао се прво у форми прикривеног облика „пријатељске глобализације” и утеривања у стандарде неолибералне форме економске размене (пљачке), а у случају његовог одбијања или пружања превеликог отпора, државе-субјекти оспоравања таквих „правила игре”, егземпларно су кажњаване агресивним облицима политичких и економских санкција а на крају и мерама бруталне војне одмазде. И сам З. Бежежински сасвим недвосмислено истиче идеолошко - политичку релацију између глобализације и хегемонизма, оцењујући је природном. „У том светлу глобализација представља идеалну, природну доктрину за глобалну хегемонију (...) Било како било, за Сједињене Државе у њиховој новој улози доминантне светске силе глобализација као доктрина представља корисне референтне оквири како за дефинисање савременог света, тако и америчког односа према њему.”²

Главне поенте овог геополитичког концепта САД интерпретиране од стране Џорџа Фридмана могле би се сажети у следећих неколико одредница:

- САД су цео планетарни систем земље означили као поље остваривања својих глобалних циљева . У ту сврху није довољно само истицати већ постигнуту контролу океана или тзв. светског мора већ и космичко окружење планете које се има сматрати легитимним простором за наметање хегемоније и реализацију интереса Вашингтона.
- САД настоје да ефикасно контролишу геополитичке и спољнополитичке интересе својих европских савезника са једне стране али и да ставе Русију у потпуну изолацију, имобилишући њене државне, економске, енергетске, војне и свеукупне националне капацитете за одбрану и развој.

¹ Петровић З. Пироћанац, (2013) Вашингтерна и Срби, ИПС, Београд, стр.23.

² З. Бежежински, (2004) Амерички избор, Цид, Подгорица, стр.101-102

- Садашња Европа је простор за манипулацију којом ће Вашингтон решавати своје приоритетне геополитичке задатке. „Стога „једнака правила за све” престају вредети оног тренутка кад су угрожени амерички интереси. Осим тога, Америка - за разлику од свога европског економског пандана - поседује огромне војне могућности, па комбинација економске и војне снаге генерише незабележену могућност политичког утицаја.”³
- Назначени геополитички циљеви Вашингтона имају се остварити тако што ће се извршити додатна конфронтација и девастација Европе и Русије на свим пољима, а особито на простору њихове енергетске, економске, технолошке и политичке сарадње.
- За САД је најважнији задатак да не дозволе да се „немачки капитал и технологија споје са руским привредним ресурсима и радном снагом у непобедиву комбинацију. САД на томе раде већ цео век.”
- У ту сврху неопходно је фрагментизовати европски простор, и држати га у сталној позицији међусобне благе конфронтације. Фридман дословце каже: „Пољаци, Мађари, Румуни живе у сасвим другом свемиру у односу на Немце, а Немци у апсолутно другој реалности у односу на Шпанце”...
- Фридман нескривено поручује да ће **„Европљани умирати у ратовима”** који ће бити генерисани у блиској будућности. О томе сведочи и генерал пуковник Леонид Ивашов председник Академије за геополитичке проблеме: „Американци веома желе да започну рат на европском континенту. То Европљани морају да схвате. Са њима о томе треба разговарати на свим нивоима. Американци ће са задовољством помагати да рат потраје да би смо ми - Европљани и Руси - што дуже међусобно ратовали, уништавали своје економије и инфраструктуре, а Американци владали и над њима и над нама. То је амерички сан.”⁴
- У том циљу по сведочењу Фридмана, САД убрзано наоружавају Пољску, Бугарску и прибалтичке земље. Али такође и Украјину. „САД делују у Украјини демонстративно мимо НАТО. Нама се пљуцка на НАТО, када буде потребно да ратују рећи ћемо им. За сада ми само припремамо рат.”
- Украјина је важна за САД као офанзивно-одбрамбени бедем који ће војни потенцијал САД и НАТО-а примаћи на само 400. до 500 км од руске престонице Москве.
- Циљ САД је изолација Русије, и стварање тзв. међуморја (*интермаријума*) између Балтика и Црног мора, стратегије коју је осмислио Пилсудски. „Постављање препреке између два мора је за Вашингтон много важније од борбе са исламским екстремизмом” истиче Ц. Фридман.
- Стварањем тзв. санитарног кордона у међуморју лежи намера Вашингтона да се на „кратком ужету могу држати и Немачка и цела ЕУ” у што ефикаснијем блоку изолованости и конфронтације према Руској Федерацији и Евроазији.⁵
- Са истом намером САД спроведе политику „завади па владај” и у простору Евроазије. Признајући да тако велике панобласти немогу ефикасно контролисати у целини, они прибегавају политици стратешког конфронтација нација и држава подгревајући на тактичком нивоу стара непријатељства или генеришући нова. Ми нисмо у стању да целу Евроазију контролишемо, „али смо у стању да подржавамо стране које су у непријатељству. Да обезбедимо да се концентришу једни на друге, а не против нас.”⁶

³ исто, стр104.

⁴ види Правда, 7.7.2015. интернет издање.

⁵ види Петров В. (2009) Очерки руској геополитики, Троица, Москва, стр.77.

⁶ Вечерње Новости, 8. 4. 2015., интернет издање.

- Изложени ставови Џ. Фидмана представљају један јасан и кондезован програм геополитике деструкције, који у наглашено критичком тону Е. Влајки означава појмом *америчког терора*. „Све у свему, ова велика земља се игра светског полицајца обарајући се непрестано на сиромашне, проузрокујући унутрашње кржаве сукобе, организујући кампање демонизације против непожељних, рушећи владе, организујући политичка убиства и подржавајући најцрње диктатуре; укратко Америка проводи терор по читавом свету и инкарнација је терора.”⁷

Дакле, да реинтерпретирамо укратко наведене ставове:

- Европске нације организоване су од стране Атлантиста у супранационални геополитички пројекат звани „Европска Унија”.
- По већ давно дефинисаном пројектном задатку окупљене су као блок будућег конфронтирања са евроазијском геополитичком структуром предвођене Русијом.
- Највећи део европског континента је под атлантистичком окупацијом већ више од седам деценија, и њен крај се из ове перспективе посматрања још задуго не да назрети. „Земље европске уније напуштају свој суверенитет у корист институције без тежине према спољњем свету, институције чији се завршни облик нити циљеви не познају.”⁸
- Комплетна евро - структура на челу са СР Немачком стављена је у функцију остварења примарних и највитаљнијих интереса САД-а, а особито оних који треба да изврше трајну изолацију и девастацију Руске Федерације и спрече спајање и симбиозу њених геополитичких интереса са интересима европских нација. „Циљ Американаца није дакле био да окончају рат већ да дефинишу послератни светски поредак. Израз „New World Order” појавио се сваки пут када су Сједињене државе сматрале да су близу потпуне доминације над светом: после Другог светског рата, на крају хладног рата и сада.”⁹ О томе више него експлицитно сведочи и Торстен Хајзе немачки посланик и вођа НДПН када каже: „Немачка је окупирана земља од стране Американаца и Енглеза. Имамо 150.000. окупационих војника и даље је на снази мировни споразум из Другог светског рата. Ми смо колонија САД и понашамо се као верни пас који извршава команде свога газде. Наши политичари не могу да саставе владу док им то не дозволе Американци.”¹⁰
- У ту сврху САД и НАТО пакт чинили су разна антиевропска и антируска непочинства и користили сва расположива средства укључујући и генерисање нових конфликта ниског интензитета на европском континенту као што су процеси разбијања (СФРЈ, СССР, Кипарске кризе, Украјинске кризе и сл). У том контексту „Франсоа Митеран је изјавио: **Француска то не зна, али ми смо у рату против Америке. Да, у сталном рату, виталном рату, рату без мртвих. Наизглед (...) Да, Американци су веома тврди, они су пројдрљиви, они хоће неподељену власт над светом. Непознати рат, стални рат, наизглед без мртвих, па ипак рат до смрти.**”¹¹
- Стога с правом француски политичар Жан - Пејр Шевенман још 2000 године на конгресу о „либералној модернизацији” изјављује: „Нема независне Европе у све-

⁷ Влајки Е. (2006) Амерички терор, Бесједа, Бања Лука, стр.77.

⁸ Гросувр де А. (2014) Париз, Берлин, Москва, Пут независности и мира, Фонд достојанство, Н. Сад, стр56.

⁹ исто. стр. 51.

¹⁰ види: Курир, 26. април. 2015. интернет издање.

¹¹ Гросувр А. стр.47.

ту какав јесте ако се не успостави осовина **Париз - Берлин - Москва** која је осовина европске независности.”¹²

- То такође потврђује и француски геополитичар средње генерације Анри де Гросувр истичући да „**Независност Европе није луксуз нити таштина већ витални услов. Или је једна заједница господар својих виталних интереса, или их она поверава трећој страни за коју они нису витални.**”¹³
- О томе на прилично драматичан начин сведочи и бивши амбасадор Француске Албер Шамбон дефинишући суштину америчке и британске спољне политике коју је формулисао на једној трибини објављеној у листу *Le Figaro*: улогу Краљевског института за међународне односе (*Royal Institute of International Affairs*) а посебно ЦФР-а (*Council of Foreign Relations*) у Амстердамском споразуму (18. јануар 1999.) окарактерисао је као погубну: „Према америчкој Европи, Амстердам је завршетак хегемонијске политике чији је циљ *нестанак европских нација*”.¹⁴

У чему се дакле огледају биланси **геополитике деструкције** која је на делу већ неколико деценија уназад а усмерена је у правцу девастације европских нација и покоравања Русије. Ево само неких од њених маркантних обележја која илуструју деструктивне резултате државног и националног растројства европских држава и народа:

- Као прво, **демографски слом** европских нација, и Русије: „Западна Европа и Русија више необнављају своје становништво. Немачка на пример већ сада има дефицит од 100.000 особа годишње. Процес растакања и преокретања пирамида животног доба је увелико почело на европском континенту и водиће у велике економске и друштвене кризе ако енергична политика опоравка наталитета не буде брзо предузета.”¹⁵
- **Политичке последице**: У оквиру патриотски настројених политичких и интелектуалних кругова ЕУ све се чешће постављају следећа питања: „Који је крајњи циљ Европске уније, у чију корист ми вршимо трансфере суверенитета, за коју спољну политику, са којим партнерима?”¹⁶ Последице су савим видљиве и јасне. Реч је о комплетној институционалној девастацији модерне националне државе у Европи, која више неће бити способна да решава ниједно витално питање својих нација, укључујући и она основна питања њене унутрашње и спољне безбедности.
- **Економске последице**: „Зар Европа треба да буде само велико тржиште које нуди прилике за продају америчких производа, војнике за њихове ратове...”¹⁷ Реч је о својеврсној политици **глобализације сиромаштва** које се није могла сачувати ни Европа, особито оних земаља које се налазе у зони њених ободних ареала. Тзв. европска полупериферија. „Такође, уместо да након приступања ЕУ опада број сиромашних у ново примљеним земљама дешава се супротно. У Бугарској, у протеклих 10 година значајно расте број сиромашних грађана. Популација испод граница сиромаштва у Бугарској пре ступања у ЕУ је 2002. године износио је 13,4 % а 2008. године након ступања у Европску унију 21 %. Посебно је забрињавајући

¹² Гросувр де А. (2014) Париз, Берлин, Москва, Пут независности и мира, Фонд достојанство, Н. Сад, стр. 7.

¹³ исто, стр.35.

¹⁴ исто, стр. 54.

¹⁵ Гросувр А. нав. дело. стр.118.

¹⁶ исто, стр.34.

¹⁷ исто. стр. 34.

податак о паду броја становника Бугарске у протеклој деценији. Тачније, у деценији када је Бугарска добила кандидатуру за чланство, у ЕУ, и отпочела преговоре о чланству и коначно до момента, када је постала чланица ЕУ, изгубила је око 700.000 становника (или око 10% укупног становништва). Наравно, велики пад броја становника у периоду од 10 година се може објаснити и емиграцијом Бугара на Запад (где раде слабо плаћене послове, пре свега у Италији и Шпанији), али, и негативном стопом наталитета и лошим друштвеним и економским условима након уласка Бугарске у ЕУ. Прецизније, податак о губљењу скоро 10% становништва само у једној деценији, показује и да би стопа незапослености (која је такође скоро двоцифрена) била још веће да нема исељавања из Бугарске. Тачније, неколико стотина хиљада Бугара ради у Италији, Шпанији и другим земљама ЕУ. (Углавном се ради о грађевинским радницима и болничарима за негу старијих особа признају и извори блиски ЕУ). Такође, у тој истој („европској“) деценији у периоду од 2001-2011, за неколико пута је порастао спољни дуг Бугарске. Године 2000. он је био приближан дугу Србије. Међутим, већ 2011. године је био већи од спољног дуга Србије. Раст спољног дуга Бугарске пре и после ступања у ЕУ; 2000. година 10,4 милијарду долара, а 2011. година 46,8 милијарду долара.¹⁸

Али ни центар Европе није поштеђен политике економског изнуривања и потчињавања. „Економски и трговачки рат бесни између Европске Уније (32% светског БДП-а) и Сједињених Држава (28% светског БДП-а) (...) Америка дерегулације и слободе светске трговине на може очигледно да поднесе конкурента који не би прихватио правила игре која је она наметнула и које она непримењује на себи.“¹⁹ Последице таквог економског сатирања економија земаља чланица ЕУ видљиве су и из следећих података: „Просечни БДП по глави становника земаља ЕУ нижи је од БДП-а свих држава Сједињених Америчких Држава, осим четири најсиромашније: Арканзаса, Монтане, Западне Вирџиније и Мисисипија. Кад би припадале САД-у, БДП свих земаља ЕУ (осим Луксенбурга) био би међу најнижима. То је чињеница коју не желе чути, Ширак, Шредер и Берлускони.“²⁰

Принудно уведене сакције Руској Федерацији поводом украјинске кризе, економски не штете само руској економији. Сведоци смо да се готово на дневном нивоу чују гласови оправданог протеста европских привредника који трпе огромне штете, које се сада већ мере стотинама милијарди евра, у покушају да натерају своје вазалне владе на ракидање ових за европске државе погубних мера и директно конфротирање са политиком економске деструкције коју из разлога себичних интереса форсира прекоокеански левијатан.

- Наведени девастациони концепт посебно малигно се остварује кроз стратегију *тзв. геополитике сиромаштва*. Економске политике својеврсног навођења и присиљавања читавих региона и земаља да се „специјализују“ за сиромаштво у процесима планске пауперизације, деиндустријализације и успорене модернизације, део су пројектованог исхода *елита које глобализују* у

¹⁸ Гађиновић Р. (2015) СПРЕЧИТИ ПОТАПАЊЕ СРБИЈЕ У "АТЛАНТИКУ", Култура полиса, посебно издање, Н. Сад

¹⁹ Гросувр А. нав. дело, стр.48.

²⁰ Полшек Д. (2007) Свјетско царство и његови непријатељи, Јасенски и Турк, Загреб, стр.133.

настојању да за себе сачувају привилегован економски положај. Оне теже да обезбеде несметано и неправедно присвајање туђег рада и ресурса, једном речју да очувају и ојачају властити монополски положај у глобализованој структури финансијске, економске, медијске, војне, и геополитичке моћи. На делу је на име једна својеврсна **геополитика сиромаштва** - плански концепт контроле економских токова пропадања оних региона и нација које су *геополитички опоненти моћних геополитичких сила* и њихових савезника, и обрнуто, значајно економско уздизање и убрзан економски развој региона и држава означених као *пивот државе* или *државе стожери*, чији је задатак регионално очување и унапређење постојећег геополитичког поретка моћи у свету.²¹

- Изузетно је занимљив и углавном прећуткиван проблем злоупотребе **наркотика** у сврху финансирања разних државних и парламентарних институција светске империје број један. „Континентална осовина би могла да делимично контролише дивовске финансијске токове од трговине дрогом. Процењује се да од осамдесетих година наовамо трансакције везане за дрогу износе петсто милијарди долара годишње. Реч је дакле о кључном геополитичком улогу који се узгред ретко помиње.”²² Разлози за то су сасвим јасни, Европа је преплављена наркотицима, у порасту су сви облици криминалитета и социјалне патологије која је генерисана и повезана са тржиштем дроге. Јавна је тајна да се хапсе и правно процесуирају само они нарко-босови који су ван система империјалне контроле. Размере деструкције које су последица конзумације дрога су немерљиве особито на млађу популацију у Европи, чиме се додатно подстичу процеси депопулације становништва.

- **Исламизација Европе**, такође је узела маха. Засекла је дубоко у национално и идентитетско ткиво европских нација и прети да се претвори у њихову неповратну разградњу и нестанк у наредних неколико деценија.²³ Те процесе разним средствима и начинима подстиче Империја, тако што генерише и усмерава акције исламских радикалиста вођена потребом да ефикасно контролише своје наводне европске савезнике (на пример недавни шокантни терористички удар на лист Шарли Ебдо) или пак да деструише своје традиционалне геополитичке противнике (Сирија, Иран, Руска Федерација, и др.)

Ево неколико занимљивих статистичких показатеља који указују на погубне тенденције исламизације Европе. Гледано кроз историју, ниједна култура се није спасла након што јој је стопа наталитета пала на 1,9. Тридесет једна земља у Европи има стопу наталитета у просеку 1,38. Од укупног популационог раста Европе од 1990 године, 90% је чини исламска имиграција. Чак 30% становника испод 20. година у Француској су муслимани. У последњих 30 година број муслимана у Великој Британији нарастао је преко 30 пута. У Холандији преко 50% новорођенчади су муслимани. У Русији има 23. милиона муслимана, сваки пети становник Русије је муслиман. У Белгији 25 % ново-

²¹ Деспотовић Љ. Ђурић Ж. (2014) Геополитика сиромаштва, Култура полуса, бр. 23 Нови Сад.

²² Гросувр А. нав. дело. стр. 52.

²³ види Милошевић З. (2012) Идентитет Европе- будућност муслимана у ЕУ, ИПС, Београд стр.24.

рођених су муслимани...²⁴ „Ислам улази у срце Европе”, наслов је једног новинског чланка који говори да ће се 2050 године по први пут у историји човечанства изједначити број хришћанских и муслиманских верника. Западни свет добро познаје ове чињенице али не предузима ништа озбиљно и систематски да заустави наведене негативне трендове.²⁵

Та неактивност претворила се у дириговану и за европске нације самодеструктивну политику која подржава даљу радикалнију исламизацију Европе.²⁶ „Резултати тајних планова ЦИА и арапско-америчке политике нафте, последица американизације Европе, или остварење хладне намере дестабилизације Старог континента. Напредак ислама и исламизма у свету је нераскидиво везан за културно, политичко-економско и геостратешко деловање Сједињених Држава од почетка 20 века.”²⁷

- Последице на пољу *геоенергетике* су чини ми се највидљивије. Уочљива је велика структурална зависност Европе од енергената угљоводоника, особито нафте и гаса, која је упућује на сарадњу са Русијом. Упорно блокирање те сарадње од стране Вашингтона јасно указује на покушај маргинализације и енергетске зависности Европе коју је тако лакше контролисати. САД такође дестимулишу и европски нуклеарни програм намењен мирнодопским пројектима производње електричне енергије неби ли и на том важном пољу сачували монопол над нуклеарном технологијом. **На помолу је дакле - драматична енергетска зависност европских земаља у наредној деценији уколико се не деблокирају постојећи политички оквири наметнути од стране САД.**

Основни простор за еманципацију европских нација из леталног загрљаја Вашингтона и њихову сарадњу са Евроазијом лежи пре свега у пољу тзв. геоенергетског партнерства. Показало се тако да је *геоенергетски фактор кључан за процесе геополитичке редефиниције нових односа на релацији Европа - Русија*. Стога је С. Ђукић потпуно у праву када тврди да је притисак „САД које теже својим геополитичким интересима - изолација Русије и држању под контролом европских савезника. Из тога тешко Европа и Русија могу имати користи, али имају у најмању руку подозрења и политичко-економске штете које спречавају интеграцију Европе од Атлантика до Урала и Евроазије на заједничком континенту. Европским народима, а то значи и руском, одговара једино такав пројекат будућности.” *Будућа уједињена Европа, ако буде било довољно политичке мудрости и интереса да се она створи, биће свакако Ев-*

²⁴ види Лучић Д. (2012) Исламска република Немачка 3. Лагуна, Београд

²⁵ види. Вечерње Новости, 19. април, 2015. год. интернет издање.

²⁶ „Обама води самоубилачку политику за Запад и санкције су његова велика грешка. Треба укинути санкције Русији и вратити се партнерству са Москвом. Русија може да помогне да се спречи ширење исламског фундаментализма и тероризма који злоупотребљава ислам. У том смислу, Путин је за нас оличење слободе и безбедности. Русија је пријатељска земља, треба одустати од тих апсурдних санкција”, закључио Маурицио Гаспари, потпредседник италијанског Сената . Вечерње Новости, 17.6.2015.

²⁷ Дел Вал А. (1998) Исламизам и САД, алијанса против Европе, Службени лист СРЈ, Београд, стр.274.

*ропа која ће примарно почивати на овој геоенергетској осовини, чија ће геополитичка екстензија свакако далеко надмашивати постојеће европске континенталне границе.*²⁸

Геополитика деструкције - случај Србије

Деструктивни процеси којима је плански у последњих неколико деценија био изложен српски народ исказивали су своје негативне билансе на више поља: разградња националног идентитета, растакање државног оквира, демографска девастација, детериторијализација, десуверенизација, деиндустријализација, деинституционализација, дедемократизација и сл.

Српска држава и нација се након деловања корозивних сила геополитике деструкције могу у актуелној ситуацији третирати као својеврсна разваљена заједница, чији су државни, војни, економски, образовни, научни, културни, институционални и други подсегменти друштва и политичког поретка у великој мери девастирани и дисфункционални. Разлози за тако тешко стање поред *коауторског доприноса домаће олош елите*, налазе се пре свега, у наметнутом геополитичком оквиру деструкције. Систематизовани у неколико кључних поља они изгледају овако:

- Државно разједињен, економски девестиран и демографски десеткован простор на коме Срби данас живе, као последица трагичних биланса ратова из деведесетих година прошлог века и НАТО агресије 1999 год.
- Територијална, демографска, и идентитетска деструкција Срба и Србије као матичне државе српског народа - са све израженијим захтевима за даљим територијалним сакаћењем државе, на пример: Топлички крај, Тимочка Крајина, Рашка области, АП Војводина, Прешевска долина и слична претећа *геополитичка жарошница*, чији су актери сепарације подржани и подстрекивани од разних међународних фактора.²⁹
- Окупација српске државе у политичком и економском смислу на целом простору њене државне територије, а војна окупација додатно на Косову и Метохији.
- У пољу државне политике доминација *вазалних псеудоелита* које земљу листом и безпоговорно гурају у раље евроатлантизма. Губитак елементарне суверености државе, која није у позицији да самостално одлучује више ни о једном виталном интересу нације, па чак ни о неким готово ефемерним државним питањима. Она делује искључиво као *вазална трансмисија*, јер суштинским токовима и „политичким процесима у земљи не управљају национални кадрови већ представници других земаља, који организују промену влада, спроводе специјалне операције у циљу промене политичког система, усмеравања политичких странака, разбијања неподобних опозиционих странака и оснивања нових странака.”³⁰

²⁸ Деспотовић Љ. (2014) Геоенергетика и геополитика: гасовод Јужни ток, Политика националне безбедности бр.1. ИПС, Београд, стр.37.

²⁹ види Кнежевић М. (2014) Призма геополитике, ИПС, Београд, стр.332.

³⁰ Гускова Ј. (2010) Савремени геополитички положај Србије, као резултат активности спољног фактора у условима глобализације, у зборнику Србија у савременом геостратешком окружењу, Медија центар Одбрана, Београд, стр.23.

- Последица таквог стања је и неопстојање националне стратегије и програма развоја, која би дефинисала не само политику одбране земље, већ и питања њеног привредног, културног, образовног и технолошког развоја. Таквим вођењем земље оспорена је њена декларисана војна неутралност, а активном сарадњом и потписивањем више војних споразума са НАТО пактом земља је тихо гурнута у дубљу атлантистичку интеграцију, са негативним последицама у случају могуће конфронтације НАТО-а и Руске Федерације која се наслућује у блиској будућности. Оваква политика гура Србију даље у безалтернативно потчињавање приоритетним интересима Западне војне алијансе.
- Војска је „рефомисана” по НАТО стандардима, понижена, разоружана, надзирана и анестезирана да се не одупире актуелном тренду окупације земље. Учинцима тзв. „хашке правде” додатно је деморалисана, а егземплярним осудама српских официра обесмишљена је и свака помисао на отпор и одбрану земље од покушаја спољне и унутрашње агресије. „Државно роководство и даље одржава код Срба осећај кривице, извињавајући се за оно за шта Срби немају никакве кривице и активно сарађује са Хашким трибуналом”³¹ Србија је у својеврсном симулакруму. Упорна настојања да прихватимо сопствену кривицу део су пропагандног рата који траје и данас. „У логици Милосрђа садржана је специфична раздеоба права и дужности. На пример: Немате права да водите рат - чак и када сте нападнута страна. Немате право да имате идентитет и достојанство - чак и ако сте стара европска нација; ни да будете аутономни - у процесима сопствене будућности. Немате, чак ни најмање права да будете жртва - иако сте жртвовани. Једино имате право да се предате, да погнете главу и да пузите.”³²
- Потпуна привредна деструкција земље, остварена кроз малигне процесе деиндустријализације, пљачкашке приватизације, пауперизације широких слојева грађана, фаворизовања страног капитала, неразумног отварања српског тржишта предаторском капиталу, растакање пољопривреде, распродаја земље странцима, економско и демографско уништавање српског села и читавог низа сличних мера.
- Образовање и наука су срозани на најнижи провинцијални ниво, са порастом стопе тзв. функционалне неписмености. На делу је симулација реформе високог образовања смештеног у оквиру „болоњске декларације”, **чија је основна намена да упросечи и обори квалитет образовања намењеног полупериферним друштвима Европе, какво је нажалост и српско.** Образовни систем је преоптерећен скандалима, плагијатима и сличним коруптивним радњама. Присутан је тренд сталног одлива најквалитетнијег образовног и научног кадра, који потпуно је извесно Србију доводи на крајњу периферију научно-технолошког развоја гурајући је додатно у технолошку зависност и социјално сиромаштво.³³

У таквим околностима посвемашне девастације, сумарно узевши, могло би се закључити, да су битне карактеристике геополитичког положаја Србије и српских земаља произведене деловањем деструктивних сила балканизације следеће:

- *територијална некомпатибилност* и атомизираност српских земаља, српског етничког простора и српске државне територије.

³¹ исто. стр.23.

³² Брдар М. (2007) Српска транзициона илијада, Стилос, Н. Сад, стр.89.

³³ види, Митровић Љ. (2014) Геополитичка транзиција Балкана, Прометеј, Н. Сад, стр.81.

- *расцепканост и укљученост* српских земаља у туђинске политичко-територијалне јединице (целине).
- *фрагментираност њених граница* различитих хијерархијских нивоа и степена баријерности, било да су историјске или актуелне.
- константна *геополитичка регресија*, и узмицање српског фактора на Балкану. (Степић М. 2001.)

Као резултату њиховог укупног деструктивног деловања (геополитика деструкције и процеси балканизације) данас за последицу имамо:

- *Битно нарушен квалитет* међународног, државног и геополитичког положаја Србије. „У политичком смислу, Србија се спољнополитички и стратешки оријентисала ка чврстом везивању за западне земље (пре свега преко ЕУ), иако су јој оба западна геополитичка концепта - атлантизам и континентализам - ненаклоњени. (...) Циљ атлантизма никада није био давање подршке стварању јаке српске државе, већ напротив, утапање Србије у већу регионалну интеграцију помоћу које би могао да се контролише однос Србије са Русијом.”³⁴
- Традиционални и нови суседи, *агресивних државно-територијалних* и националних аспирација. „На тај начин се спроводи процес даљег фазног сажимања и окружења Срба и Србије, којој је намењена улога сабирног, гетоизираниг простора намењеног даљој, постепеној фрагментацији.”³⁵
- *Експанзионистички настројени ванбалкански и регионални фактори*, трајно усмерени као овом простору. Пре свега, САД, СР Немачка, Велика Британија, Турска, Ватикан и др.³⁶

„Нова Европа” - нова шанса ?

После свега изложеног поставља се логично питање, постоји ли било каква реална геополитичка контекст који би у догледно време дао шансу да Србија покуша претемељење садашњег погубног потчињавања атлантистичким и континенталним геополитичким структурама моћи? Не тако ретка искрена залагања појединих интелектуалних и патриотских кругова отворено усмерена ка заокрету који би подразумевао чвршће, директније и трајније везивање Србије за евроазијску геополитичку парадигму и ОДКБ безбедоносну структуру предвођену Руском Федерацијом, најчешће су руковођена емотивним разлозима и без јасно дефинисаних одговора на који би се начин та алтернатива учинила реалном. Мањкавост овако дефинисане геополитичке алтернативе лежи у чињеници да се пре свега ни сама Руска Федерација није изборила са важнијим проблемима у покушају да изгради респектабилне капацитете моћи. Она је још увек заглављена у намери да деблокира и реинтегрише зону својих примарних геополитичких интереса, а то је простор који је некада обједињавао совјетски државни оквир.

Притиснута великим проблемима које континирано и агресивно генеришу САД намеравајући да тај простор запрече и изолују, они Русији намећу логику нове економски исцрпљујуће трке у наоружавању, подстицању кризних

³⁴ Пророковић Д. (2012) Геополитика Србије, С. гласник, Београд, стр. 725.

³⁵ Гајић А. (2015) У вртлогу транзиције, ИЕС, Београд, стр. 241.

³⁶ Деспотовић Љ. (2012) Српска геополитичка парадигма, Каирос, Сремски Карловци, стр. 132.

жаришта, отварања НАТО база у окружењу, антагонизовању дела суседних земаља особито оних које су везане за облике деловања радикалног ислама и сл. *Због ових и сличних проблема Русија на жалост нема довољно капацитета да се одлучније врати на Балкан и ту потражи политичке снаге склоне подршци за њену нову геополитичку трансгресију у региону.* Досадашњи стидљиви покушаји били су везани ислучиво за поље геоенергетске инфилтрације у регион, али су и они ефикасно блокирани деструктивним деловањем Вашингтона, као на примеру спречавање изградње већ договорене трасе Јужног тока гасовода. И тај пример потпуно јасно показује да Русија није изградила чврсту платформу за свој повратак у регион, а демонстративно одустајање од градње гасовода Јужни ток, манифестација је њене геополитичке немоћи али и препуштања малих балканских земаља на милост и немилост енергетске зависности од САД и њених партнера. Зато с правом колега А. Гајић истиче следећу чињеницу: „Лапидарно стављање земаља БРИК-а у раван „спољнополитичких приоритета” са ЕУ и САД и начелна спремност за сарадњу не значи готово ништа без увиђања шта сарадња са којом земљом значи у сваком смислу, укључујући ту и геополитички и геоекономски, уз претходну процену колики су могући домети утицаја ових сила на Балкану, који су њихови интереси, шта они реално могу да донесу на ове просторе а шта не.”³⁷

Морају се нажалост констатовати и не тако ретка геополитичка лутања и доктринарне конфузије код значајних теоретичара неоевроазијске провенијенције, када је у питању простор Балкана, а на њему и проблем геополитичке позиције Србије.³⁸ Србија није јасно препозната као важна земља за ново геополитичко позиционирање Русије у региону. Пре би се могло рећи, да је по среди доктринарно магловит положај у погледу на Србију, чији најекстремнији пример можемо видети у ставу А. Дугина који је следећи логику руског виђења евроазијских приоритета, жртвовао националне интересе Срба и Србије гурајући их у окриље тзв. велике Турске. „Дугин, на пример, развија идеју о великој Турској од Јакутије до Сарајева”³⁹ Иако је често мењао и дорађивао своја становишта па и ово цитирано, А. Дугин је ипак показао како је на доктринарном плану лако препустити интересе Србије већим регионалним геополитичким играчима зарад њиховог превођења у табор евроазијства. Дефинишући тзв. панобласти и велике просторе, наведена геополитичка доктрина се просто поигравала позицијом Србије као последицом недовољно кристалисаног става не само око Србије, већ често и читавог региона. „Зашто су српске земље и Србе, које Запад историјски константно перципира као „балканске Русе” или „руску предстражу на Балкану и коњоводце руских козака до топлих мора”, позиционирали са друге, западне стране „геополитичког раседа”, - у Евро-Афричкој пан области и Европском великом простору.”⁴⁰ У таквим околности потпуно је јасно зашто је и руска званична спољна политика исказала

³⁷ Гајић А. нав. дело, стр. 247.

³⁸ види Степић М. (2013) Геополитика неоевроазијства, ИПС, Београд.

³⁹ Халед Ф. Алам (2012) Глобални ислам, Службени гласник, Београд, стр.53.

⁴⁰ Степић М. Ђурић Ж. (2013) Србија и евроазијски геополитички простор, зборник радова, ИПС, Београд, стр.302.

прилично висок степен реалности када је дефинишући своје геополитичке приоритете простору Балкана дала важан али ипак секундаран третман и значај.

Узимајући у обзир наведене чињенице и околности, које на готово трагичан начин утичу на квалитет геополитичког положаја Србије и српског народа, сматрамо да се перспективнија маневарска позиција за поправљање српског положаја мора тражити у простору геополитичког концепта тзв. **Нове Европе**. Тај концепт истине ради, није још потпуно довршен и конституисан. Он је пре свега садржан у иницијативи патриотски оријентисаних интелектуалних и политичких кругова европских нација, који потпуно отржењени од „атлантистичког пијанства” траже реалнију геополитичку алтернативу за еманципацију својих држава али и целог европског континета из леталног загрљаја атлантизма. Као политичка алтернатива она се профилише и у Европском парламенту где јачају снаге евроскептицизма, потпуно транспарентно градећи свој политички идентитет.⁴¹ „Културна американизација и материјализам могу да наиђу само на две препреке у Европи: прва је обнова европске свести о властитој духовности и идентитету. Друга је коначна победа исламизма на европском тлу. То није немогуће...”⁴²

„Нова Европа” као геополитичка иницијатива, почива на идеји ревитализације старе деголистичке идеје о изградњи велике геополитичке екстензије ПАРИЗ - БЕРЛИН - МОСКВА као једино реалне и ослобађајуће опције за све нације и државе које су позициониране у географском простору њеног простирања. „Једино мултиполарни свет и Европа која води сопствену политику били би у стању да спрече последице америчке ратоборне политике. Та Европа, саграђена око идеалне осовине Париз - Берлин - Москва била би фактор мира и економског просперитета.”⁴³ У таквој *европи нација* интегрисаној на партнерским и равноправним односима са евроазијском геополитичком структуром, у којој ће доминирати реализација међусобно хармонизованих и компатибилних интереса заинтересованих страна и званични БЕОГРАД треба да тражи своју шансу.

Јасно је из ове преспективе, да је геополитички концепт *Нове Европе* дубоко интегрисане са *Евроазијом* добра цивилизацијска алтернатива *глобалном, корпоративном и предаторском капиталу*, који у крајњој инстанци а за своје себичне интересе, управља неслућено моћним капацитетима велике светске Империје. На то оптимистички али засновано на реалним економским показатељима указује и познати немачки банкар Фолкер Хелмајер. „Осовина Мос-

⁴¹ „Европом нација и слобода” копредседаваће Марин ле Пен и Холанђанин Марсел де Граф. Биће то осма група у ЕП, с најмање чланова, укупно 36. Од евроскептика, делују још и европски конзервативци и реформисти са 73 посланика, као трећа по реду политичка снага, и „Европа слободе и директне демократије” окупљена око Ферицове странке и италијанског покрета „Пет звезда”, са 45 посланика. Све заједно, дакле, у ЕП ће, у три одвојене групе, међу 751 послаником, заседати 154 оних који би што пре да виде леђа европском заједништву. Вечерње Новости, 17.6. 2015.

⁴² ДелВал А (1998) нав. дело, стр. 274.

⁴³ Гросувр де А. (2014) Париз, Берлин, Москва, Фондација Достојанство, Н. Сад, стр.201.

ква-Пекинг- Брикс је победила. Западу је доста. Током 1990-их ове земље су чиниле приближно 25 одсто светског аутопута. Сада чине 56 одсто светског аутопута и 85 одсто светске популације. Контролишу приближно 70 одсто светских девизних резерви. Оне на годишњем нивоу расту у просеку 4-5 одсто. Пошто САД нису биле спремне да своју моћ деле са светом, нити да изграде сектор за развој тржишта базиран на сопственом систему, изгубиле су битку. Управо зато САД тренутно покушавају да увуку ЕУ у конфликт, који би могао бити фаталан за Европу”, рекао је Хелмајер о будућности.

„Чињеница је да ове државе покушавају да се отргну контроли САД. То се види по стварању конкурентне институције АИИБ и нове Развојне банке БРИКС-а. Све то не одговара САД, а незадовољство се огледа у силним међународним конфликтима који се воде под изговором увођења „демократије” и „слободе”. Довољно је осврнути се на неуспехе тог циља да би се утврдило да је све само шарена лажа”, каже Хелмајер.⁴⁴

Нешто слично трвди и З. Бежежински озбиљно забринут над судбином америчког глобалног вођства. „**Глобално политичко буђење је историјски антиимперијалистичко, политички антизападно и емоционално изразито антиамеричко.** У том процесу, стављају се у покрет снаге које битно модификују и померају глобални гравитациони центар. То, за узврат, мења глобалну расподелу моћи, што има велике импликације по карактер америчке улоге у свету(...) Од суштинског значаја је да Америка своју другу шансу после 2008. успешно искористи, јер треће шансе неће бити. Америка хитно мора да обликује истинску постхладноратовку глобалистичку спољну политику.⁴⁵ Не треба сумњати да се у крилу старе, уморне, опљачкане и окупиране Европе полако али сигурно јавља свест о потреби конституисања алтернативне геополитичке концепције као доктринарне експликације њене свеукупне еманципације. Свесни смо чињенице да ће процеси *конструкције* реалне алтернативе владајућој *геополитици деструкције*, ићи споро, ометано, често са застојима и преиспитивањем, али убеђени да ће она једнога дана бити конституисана као нова реалност. Уосталом ма како то на крају патетично звучало, или ће **Нова Европа** бити изграђена или је по већ наведеном сведочењу истакнутих европљана у опште неће бити.

Литература:

1. Aleksis T. (2007) Geopolitka Srbije, Službeni glasnik, Beograd
2. Aleksis-Žil T. (2013) Razaranje Balkana, Metella, Beograd
3. Brdar M. (2007) Srpska tranziciona ilijada, Stilos, N. Sad
4. Bžežinski Z. (2004) Američki izbor, Cid, Podgorica
5. Bžežinski Z. (2009) Druga šansa Amerike, Službeni glasnik, Beograd
6. Vlajki E. (2006) Američki teror, Besjeda, Banja Luka

⁴⁴ види: Вечерње Новости, 7.7.2015. интернет издање

⁴⁵ Бежежински З. (2009) Друга шанса Америке, С. гласник, Београд, стр.117.-123.

7. Grosu de A. (2014) Pariz, Berlin, Moskva, Put nezavisnosti i mira, Fond Dostoјanstvo, N. Sad
8. Guskova J. (2010) Savremeni geopolitički položaj Srbije, kao rezultat aktivnosti spoljnog faktora u uslovima globalizacije, u zborniku Srbija u savremenom geostrateškom okruženju, Medija centar Odbrana
9. Gajić A. (2015) U vrtlogu tranzicije, IES, Beograd
10. Gaćinović R. (2015) Sprečiti potapanje Srbije u "Atlantiku", Kultura polisa, posebno izdanje, N. Sad
11. Del Val A. (1998) Islamizam i Sjedinjene Države, alijansa protiv Evrope, Službeni list SRJ, Beograd
12. Despotović Lj. (2012) Srpska geopolitička paradigma, Kairos, Sremski Karlovci
13. Despotović Lj. (2014) Konstrukcija i dekonstrukcija identiteta, FEPPS, N. Sad
14. Despotović Lj. Đurić Ž. (2014) Geopolitika siromaštva, Kultura polisa, br. 23 Novi Sad,
15. Knežević M. (2014) Prizma geopolitike, IPS, Beograd
16. Polšek D. (2007) Svjetsko carstvo i njegovi neprijatelji, Jasenski i Turk, Zagreb
17. Stepić M. (2001) U vrtlogu balkanizacije, Službeni list, Beograd
18. Stepić M. (2004) Srpsko pitanje geopolitičko pitanje, Jantar, Beograd
19. Stepić M. (2013) Geopolitika neoervoazijstva, IPS, Beograd
20. Stepić M. Đurić Ž. (2013) Srbija i evroazijski geopolitički prostor, zbornik radova, IPS, Beograd
21. Milošević Z. (2012) Identitet Evrope - budućnost muslimana u EU, IPS, Beograd
22. Milošević Z. Đurić Ž. (2014) (Dez)integracija država i identitet, zbornik radova, IPS, Beograd
23. Mitrović R. M. (2014) Geopolitička tranzicija Balkana, Prometej, N. Sad
24. Petrov V. (2009) Očerki ruskoj geopolitiki, Troica, Moskva
25. Proroković D. (2012) Geopolitika Srbije, Službeni glasnik, Beograd
26. Petrović Z. Piročanac (2013) Vašingtona i Srbi, IPS, Beograd
27. Petrović D. (2012) Geopolitika sredozemlja, IMPP, Beograd
28. Haled F. A. (2012) Globalni islam, Službeni glasnik, Beograd

GEOPOLITICS OF DESTRUCTION

Summary: This paper will focus on the geopolitical position of Serbia and Serbian countries in geopolitic environment of Euroatlantism and analysis of possible perspectives of geopolitics in Serbia, in relation to the Eurasian geopolitics paradigm. Analytical moments will be particularly emphasized, those which focus on devastating effects of the operation of the concept of geopolitics destruction at the state, national, security and identity of Serbian nation Corps. We will specifically try to examine the benefits of so-called New Europe, as a possible framework of conceptual emancipation of European nations from destructive embrace of Atlantic hegemony.

Key words: Serbia, Balkans, geopolitics, identity, destruction